

รายงานการจัดการความรู้ (KM-Knowledge Management) เรื่อง การจัดการขยะมูลฝอย

จัดทำโดย

กลุ่มอำนวยการ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2

คำนำ

ปัจจุบันขยะมูลฝอยเป็นปัญหาที่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องให้ความสำคัญและต้องร่วมมือแก้ไขกันอย่างเต็มความสามารถ เพราะเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนทุกระดับ และนับวันจะทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากความเจริญเติบโตทางด้านเศรษฐกิจ การเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากร ตลอดจนพฤติกรรมการใช้บริโภคบริโภคของคนเราเริ่มเปลี่ยนไป จากเดิมที่เคยใช้ตะกร้าเวลาไปจ่ายตลาด ใช้ปืนโตใส่อาหาร ใช้ใบตองหรือใบบัวซึ่งเป็นวัสดุที่ย่อยสลายได้ง่ายห่ออาหาร แต่ปัจจุบันมีการใช้สินค้าที่มีบรรจุภัณฑ์จากพลาสติก โฟม แก้ว กระจก โลหะ อลูมิเนียม เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ทำให้เกิดมลพิษสูงขึ้นตามไปด้วย ผลกระทบที่จะตามมาทั้งความสูญเสียทางด้านสิ่งแวดล้อม ก่อให้เกิดมลพิษทางน้ำดินเสื่อมสภาพ ความเสียหายจากเหตุรำคาญส่งกลิ่นเหม็นรบกวน รวมถึงเป็นแหล่งที่อยู่อาศัยของสัตว์พาหะนำโรคเสียหายต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวความสูญเสีย ทางด้านเศรษฐกิจและสิ้นเปลืองงบประมาณของรัฐที่ใช้ในการแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอย อย่างไรก็ตามขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นมีส่วนองค์ประกอบที่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ใหม่ ได้อัตราที่ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น โดยสามารถนำขยะจากพลาสติก แก้ว กระจก โลหะอลูมิเนียม มาร์ไซเคลไดร้อยละ 30 -35 และนำขยะอินทรีย์หรือขยะที่สามารถย่อย สลายได้มาหมักทำปุ๋ยได้ร้อยละ 45 - 50 แต่ปัจจุบันอัตราการนำขยะกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่มีเพียงร้อยละ 22 ของปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น ซึ่งยังคงเป็นอัตราที่ต่ำมากเมื่อเปรียบเทียบกับขยะมูลฝอยที่มีศักยภาพในการกลับมาใช้ประโยชน์ได้นั้นหากทุกคนเข้ามามีส่วนร่วมในการ ลดคัดแยกและใช้ประโยชน์จากขยะมูลฝอยโดยเริ่มจากตนเองครอบครัว หมู่บ้านหรือชุมชน สถานประกอบการต่างๆ เช่น ร้านอาหาร โรงแรม ห้างสรรพสินค้า -ร้านสะดวกซื้อ รวมทั้งองค์กรต่างๆ เช่น โรงเรียน สถานราชการ อาคารสำนักงาน ก็จะสามารถช่วยแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอยได้และยังช่วยให้ประหยัดงบประมาณและทรัพยากรธรรมชาติอีกด้วย กิจกรรมธนาคารขยะรีไซเคิล เป็นอีกกิจกรรมหนึ่งที่มีความสำคัญในการดำเนินการลด คัดแยกและใช้ประโยชน์ขยะมูลฝอยโดยตรง กิจกรรมการลด คัดแยกและใช้ประโยชน์จากขยะมูลฝอยสามารถดำเนินการได้ในทุกระดับ ทั้งในระดับหมู่บ้าน ระดับตำบล ระดับอำเภอ ระดับจังหวัด และระดับประเทศ หากมีองค์กร หรือเครือข่ายอาสาสมัคร ให้การร่วมมือกันอย่างเป็น ระบบแล้ว ก็จะทำให้กิจกรรมลด คัดแยกและใช้ประโยชน์จากขยะมูลฝอยเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

กลุ่มอำนวยการ
สพป.สระแก้ว เขต 2

คำนิยามที่ควรทราบ คำ หรือ กลุ่มคำหรือวลีที่ปรากฏในเนื้อหาแต่ละส่วน หากไม่ได้ระบุ ความหมายเฉพาะไว้ให้มี ความหมายดังต่อไปนี้

1) ขยะหรือมูลฝอย (Solid waste) หมายความว่า เศษกระดาษ เศษผ้า เศษอาหาร เศษสินค้า เศษวัตถุ
ถุงพลาสติก ภาชนะที่ใส่อาหาร ถ้ำ มูลสัตว์ซากสัตว์หรือสิ่งอื่นใดที่เก็บกวาดจากถนน ตลาด ที่เลี้ยงสัตว์หรือที่อื่น
และหมายความรวมถึงมูลฝอยติดเชื้อ มูลฝอยที่เป็นพิษ หรืออันตราย จากชุมชนหรือ คริวเรือน

2) วัสดุเหลือใช้ (Waste residues) หมายความว่า สิ่งของ เครื่องใช้หรือสินค้าที่ผ่านการใช้งาน แล้วหรือ
หมดอายุการใช้งานแล้ว หรือที่เหลือจากความต้องการและไม่เป็นที่ต้องการจะใช้อีกต่อไป

2.1 วัสดุเหลือใช้ทั่วไป หมายความว่า สิ่งของหรือสินค้าที่ไม่ใช้แล้ว แต่ไม่เป็นอันตรายต่อบุคคล ทรัพย์สิน
หรือสิ่งแวดล้อม เช่น ยางรถยนต์ เศษผ้า เศษไม้

2.2 วัสดุเหลือใช้ที่เป็นอันตราย หมายความว่า สิ่งของหรือสินค้าที่ไม่ใช้แล้วและปนเปื้อน หรือ สัมผัสหรือ
มีส่วนประกอบของวัตถุอันตราย ตามพระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. 2535 เช่น แบตเตอรี่ ถ่านไฟฉาย น้ำมัน
เครื่องใช้แล้ว ตัวทาลละลาย

3) ภาชนะรองรับขยะ (Storage Container) หมายความว่า ภาชนะสำหรับเก็บกักและรวบรวม ขยะ
แต่ละประเภท ณ แหล่งกำเนิด เพื่อให้การจัดเก็บรวบรวมเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และลดการปนเปื้อนของขยะ
ที่มีศักยภาพในการนำกลับมาใช้ใหม่ รวมทั้งสามารถนำขยะไปกำจัด ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4) การคัดแยกขยะ (Waste Separation) หมายความว่า กระบวนการหรือกิจกรรมจัดแบ่งหรือ แยก
ขยะออกเป็นประเภทต่างๆ ตามลักษณะองค์ประกอบ เช่น แก้ว กระดาษ พลาสติก โลหะ อลูมิเนียม โดยใช้
แรงงานคนหรือเครื่องจักรกล เพื่อการนำกลับไปใช้ประโยชน์ใหม่หรือใช้ประโยชน์ทางพาณิชย์

5) การใช้ประโยชน์ขยะ (Waste Utilization) หมายความว่า การนำขยะกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ใน
รูปแบบต่างๆ เช่น การแปรรูปใช้ใหม่การใช้ซ้ำ การใช้ประโยชน์ด้านพลังงาน การหมักปุ๋ย และการนำขยะมาเป็น
เชื้อเพลิงแข็ง เป็นต้น

6) การใช้ซ้ำ (Reuse) หมายความว่า การนำขยะรีไซเคิล ของเสียบรรจุภัณฑ์หรือวัสดุเหลือใช้ กลับมาใช้
อีกในรูปลักษณะเดิมโดยไม่ผ่านกระบวนการแปรรูปหรือแปรสภาพ

7) การแปรรูปใช้ใหม่ (Recycling) หมายความว่า การนำขยะรีไซเคิล ของเสียบรรจุภัณฑ์หรือ วัสดุ
เหลือใช้มาแปรรูปเป็นวัตถุดิบในกระบวนการผลิตหรือเพื่อผลิตเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่

8) การหมักทำปุ๋ย (Composting) หมายความว่า การนำเอาขยะที่ย่อยสลายได้มาแปรสภาพโดยวิธีการ
หมัก โดยอาศัยกระบวนการทางชีววิทยาของจุลินทรีย์ในการย่อยสลายอินทรีย์วัตถุ

9) ธนาคารขยะ หมายความว่า กิจกรรมการซื้อขายขยะรีไซเคิลในโรงเรียนหรือชุมชนโดยรายได้ที่ เกิดขึ้น
จะถูกบันทึกลงบนสมุดคู่มือของสมาชิก ซึ่งสามารถฝากหรือถอนได้ในลักษณะเดียวกันกับธนาคารพาณิชย์ ขยะรี
ไซเคิลจะถูกเก็บรวบรวมไว้และจำหน่ายให้กับซาล้างหรือร้านรับซื้อของเก่า ต่อไป

10) **สถานที่รับซื้อของเก่า (Junk shop)** หมายความว่าถึง สถานที่หรือบริเวณที่จัดไว้เพื่อการซื้อขายขยะรีไซเคิล วัสดุเหลือใช้หรือของเก่าที่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ใหม่ได้ เช่น กระดาษ ขวด กระจก แก้ว พลาสติก และวัสดุอื่นๆและมีการรวบรวมไว้เพื่อจำหน่ายให้แก่ผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องต่อไป ทั้งนี้ไม่รวมถึงสถานที่ดำเนินกิจกรรมธนาคารขยะ หรือสถานที่รับซื้อวัสดุรีไซเคิล ชุมชน หรือศูนย์รีไซเคิลชุมชนที่มีขนาดน้อยกว่า 1 ตันต่อวัน

11) **สถานที่หมักทำปุ๋ย (Composting facility)** หมายความว่าถึงสถานที่ที่มีการนำเอาขยะย่อยสลาย เศษวัสดุจากการเก็บเกี่ยว กากตะกอนจากระบบบำบัดน้ำเสียหรือของเสียอื่นๆ ที่สามารถย่อยสลายได้มาแปรสภาพ โดยวิธีการหมักโดยอาศัยกระบวนการทางชีววิทยาของจุลินทรีย์ในการย่อยสลายอินทรีย์วัตถุ ซึ่งจะโดมหรือก้อนเล็กๆ สีน้ำตาล เรียกว่า “คอมโพส” ที่สามารถใช้เป็นสารบำรุงดิน รวมถึงสถานที่หมักทำปุ๋ยเพื่อผลิตก๊าซชีวภาพ เพื่อใช้ประโยชน์ด้านพลังงานด้วย ทั้งนี้ ไม่รวมถึงการหมักทำปุ๋ยของชุมชน ซึ่งได้คอมโพสน้อยกว่า 1 ตันต่อวันหรือก๊าซชีวภาพ น้อยกว่า 1 ลูกบาศก์เมตรต่อวัน

ประเภทขยะมูลฝอย โดยทั่วไปแล้วขยะแบ่งออกเป็น 4 ประเภท ได้แก่

1) **ขยะย่อยสลาย หรือ มูลฝอยย่อยสลาย** คือ ขยะที่เน่าเสียและย่อยสลายได้เร็ว สามารถ นำมาหมักทำปุ๋ยได้ เช่น เศษผัก เปลือกผลไม้เศษอาหาร ใบไม้เศษเนื้อสัตว์ เป็นต้น แต่ไม่รวมถึง ซากหรือเศษของพืช ผัก ผลไม้หรือสัตว์ที่เกิดจากการทดลองในห้องปฏิบัติการ เป็นต้น

ถังรองรับมูลฝอยย่อยสลาย คือ ถังสีเขียว

2) ขยะรีไซเคิล หรือ มูลฝอยที่ยังใช้ได้ คือของเสียบรรจุภัณฑ์ หรือวัสดุเหลือใช้ซึ่งสามารถนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ได้ เช่น แก้ว กระดาษกระป๋องเครื่องดื่ม เศษพลาสติก เศษโลหะ อลูมิเนียม ยางรถยนต์กล่องเครื่องดื่ม แบบ UHT เป็นต้น

ถังรองรับมูลฝอยที่ยังใช้ได้ (รีไซเคิล) คือ ถังสีเหลือง

3) ขยะทั่วไป หรือ มูลฝอยทั่วไป คือ ขยะประเภทอื่นนอกเหนือจากขยะย่อยสลาย ขยะรีไซเคิล และ ขยะอันตราย มีลักษณะที่ย่อยสลายยากและไม่คุ้มค่าสำหรับการนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ เช่น ห่อพลาสติกใส ขนมถุงพลาสติกบรรจุผงซักฟอก พลาสติกห่อลูกอม ซองขนมกึ่งสำเร็จรูป ถุงพลาสติกเป็นเศษอาหาร โฟมเป็อนอาหาร ฟอยล์เป็นอาหาร ซองหรือถุงพลาสติกสำหรับ บรรจุเครื่องอุปโภคด้วยวิธีรีดความร้อน เป็นต้น

ถังรองรับมูลฝอยทั่วไป คือ ถังสีน้ำเงิน

4) ขยะอันตราย หรือมูลฝอยอันตราย คือ มูลฝอยที่ปนเปื้อน หรือ มีองค์ประกอบของวัตถุดังต่อไปนี้

1. วัตถุระเบิดได้
2. วัตถุไวไฟ
3. วัตถุออกไซด์และวัตถุเปอร์ออกไซด์
4. วัตถุมีพิษ
5. วัตถุที่ทำให้เกิดโรค
6. วัตถุกัมมันตรังสี
7. วัตถุที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางพันธุกรรม
8. วัตถุกัดกร่อน
9. วัตถุที่ก่อให้เกิดการระคายเคือง

10. วัตถุอย่างอื่นที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม หรืออาจทำให้เกิดอันตรายแก่บุคคล สัตว์พืช เช่น หลอดฟลูออเรสเซนต์ ถ่านไฟฉายหรือแบตเตอรี่ โทรศัพท์เคลื่อนที่ ภาชนะที่ใช้บรรจุสารกำจัดแมลง หรือ วัชพืช กระจังสเปรย์บรรจุสีหรือสารเคมี เป็นต้น

ถังรองรับมูลฝอยอันตราย คือ ถังสีส้ม หรือ ถังสีเทาผ่าส้ม

ประเภทขยะรีไซเคิล

การรีไซเคิลหรือการแปรรูปใช้ใหม่ คือ การนำขยะรีไซเคิล ของเสีย บรรจุภัณฑ์หรือวัสดุ เหลือใช้มาแปรรูปเป็นวัตถุดิบในกระบวนการผลิตหรือเพื่อผลิตเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ โดยกรรมวิธี ต่างๆ ซึ่งทุกคนสามารถทำได้โดยการคัดแยกขยะมูลฝอยแต่ละประเภท ทั้งที่บ้าน โรงเรียน และ สำนักงาน เพื่อนำเข้าสู่กระบวนการรีไซเคิล

1. แก้ว สามารถแบ่งเป็น 2 ประเภทใหญ่ ดังนี้

1.1 ขวดแก้วดี จะถูกนำมาคัดแยกชนิด สีและประเภทที่บรรจุสินค้า ไตแกขวดแม่โขง ขวด น้ำปลา ขวด เบียร์ ขวดซอส ขวดโซดา ขวดเครื่องดื่มชูกำลัง ขวดยา ขวดน้ำอัดลม ฯลฯ การจัดการขวดเหล่านี้หากไม่แตกบิ่นเสียหาย จะถูกนำกลับเข้าโรงงานเพื่อนำไปล้างให้สะอาดและนำกลับมาใช้ใหม่ที่ เรียกว่า “Reuse”

1.2 ขวดแก้วแตก ขวดที่แตกหักบิ่นชำรุดเสียหายจะถูกนำมาคัดแยกสีได้แกขวดแก้วใส ขวดแก้ว สีชา และขวดแก้วสีเขียว จากนั้นนำเศษแก้วมาผ่านกระบวนการรีไซเคิล โดยเบื้องต้นจะเริ่มแยก เศษแก้วออกมาตามสีของ เาฝาจุกที่ติดมากับปากขวดออกแล้วบดให้ละเอียด ใส่น้ำยากัดสีเพื่อกัดสีที่ติดมากับขวดแก้ว ล้างให้สะอาดแล้วนำส่งโรงงานผลิตขวดแก้วเพื่อนำไปหลอมใหม่

2. **กระดาษ** กระดาษเป็นวัสดุที่ง่ายที่สุด เพราะผลิตจากเยื่อไม้ธรรมชาติโดยปกติกระดาษจะมีระยะเวลาย่อยสลายได้เองตามธรรมชาติ ประมาณ 2 – 5 เดือน แต่ถ้าถูกทับถมอยู่ในกองขยะ จนแน่นไม่มีแสงแดด อากาศและความชื้น สำหรับจุลินทรีย์ในการย่อยสลายก็อาจต้องใช้เวลาลงถึง 50 ปีในการย่อยสลาย ดังนั้นเราจึงควรแยกขยะที่เป็นเศษกระดาษเหล่านี้ออกจากขยะชนิดอื่นๆ เพื่อความสะดวกในการจัดเก็บและนำไปรีไซเคิลเป็นกระดาษกลับมาใช้ใหม่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

3. **พลาสติก** แบ่งเป็นประเภทใหญ่ๆ ได้ 2 ประเภท ดังนี้

3.1 **พลาสติกที่คงรูปถาวรหรือพลาสติกเทอร์โมเซต (Thermosetting Plastic)** เป็นพลาสติกที่แข็งตัวด้วยความร้อนแบบไม่ย้อนกลับสามารถขึ้นรูปผลิตภัณฑ์รูปทรงต่างๆ ได้โดยทำให้แข็งตัว ด้วยความร้อนในแม่แบบและเมื่อแข็งตัวแล้วจะมีความคงรูปสูงมาก เนื่องจากไม่สามารถหลอมเหลวได้อีกพลาสติกในกลุ่มนี้จึงจัดเป็นผลิตภัณฑ์พลาสติกประเภท “รีไซเคิลไม่ได้”

3.2 พลาสติกที่สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ได้หรือเทอร์โมพลาสติก (Thermoplastic) เป็น พลาสติกที่หลอมตัวด้วยความร้อน และกลับแข็งตัวเมื่ออุณหภูมิลดต่ำลง พลาสติกชนิดนี้จัดเป็น วัสดุประเภท “รีไซเคิลได้” เพื่อให้ ง่ายต่อการแยกชนิดบรรจุภัณฑ์พลาสติกเพื่อนำมากลับมาแปรรูปใช้ใหม่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ได้มีการนำสัญลักษณ์มาใช้บนบรรจุภัณฑ์อย่างแพร่หลาย ดังนี้

สัญลักษณ์	ชนิดพลาสติก	การใช้งาน	ตัวอย่าง
 PETE	PETE (Polyethylene-terephthalate)	- ขวดเครื่องดื่มที่ไม่ใช่แอลกอฮอล์ - ขวดน้ำดื่ม ขวดน้ำมันพืช	
 HDPE	HDPE (High-density Polyethylene)	- ขวดบรรจุนม - ขวดน้ำดื่ม - ขวดเครื่องสำอาง - ขวดแชมพู - ขวดสบู่เหลว - ถุง shopping หรือ retail bags	
 PVC	PVC (Polyvinyl Chloride)	- พลาสติกท่อเนื้อสัตว์ - อุปกรณ์การแพทย์ (medical tubing) - ท่อน้ำ	
 LDPE	LDPE (Low-density Polyethylene)	- ถุงบรรจุอาหารแช่แข็ง - ขวดน้ำยาซักแห้ง	
 PP	PP (Polypropylene)	- ขวดซอสมะเขือเทศ - ภาชนะบรรจุเนยเทียม - ขวดยา - อุปกรณ์การแพทย์ (medical tubing)	
 PS	PS (Polystyrene)	- ถังใส่ CD - ถังอาหารสะดวกซื้อ - ถังโฟม - ถังน้ำ - จานอาหาร - ภาชนะบรรจุไข่	
 OTHER	พลาสติกอื่นๆ	เป็นพลาสติกอื่นๆ นอกเหนือจากพลาสติกทั้ง 6 ประเภท พบมากมายหลายรูปแบบ เช่น สันรองเท้า ปากกา	

4. โลหะ โลหะที่สามารถนำมารีไซเคิลใหม่ได้มี ดังนี้

4.1 เหล็ก ใช้กันมากที่สุดในอุตสาหกรรมก่อสร้าง ผลิตอุปกรณ์ต่างๆ รวมทั้งเครื่องใช้ในบ้าน อุตสาหกรรม

4.2 ทองเหลือง เป็นโลหะมีราคาดีนำกลับมาหลอมใช้ใหม่ได้โดย การทำเป็นพระ ระฆัง อุปกรณ์สุขภัณฑ์ ต่างๆ และใบพัดเรือเดินทะเลขนาดใหญ่

4.3 ทองแดง นำกลับมาหลอมทำสายไฟใหม่ได้อีก

4.4 สแตนเลส นำกลับมาหลอมทำชิ้นส่วน กระทะ หม้อ

4.5 ตะกั่ว นำกลับมาหลอมใหม่ทำฟิวส์ไฟฟ้า และส่วนประกอบของอุปกรณ์ต่างๆ

5. อลูมิเนียม อลูมิเนียม แบ่งได้ 2 ประเภท คือ

5.1 อลูมิเนียมหนา เช่น อะไหล่เครื่องยนต์ลูกสูบ

5.2 อลูมิเนียมบาง เช่น กะละมังซักผ้า ขันน้ำ กระจังน้ำอัดลม กระจังเบียร์

การคัดแยกขยะมูลฝอย

ควรรณรงค์ให้ความรู้แก่ประชาชนที่พักอาศัยอยู่ในบ้านเรือน หรือเจ้าของผู้ประกอบการ อาคารที่พักอาศัย อาคารสำนักงาน สถาบันการศึกษา ห้างสรรพสินค้า โรงแรม สถานประกอบการ และสถานที่อยู่อาศัยอื่นๆ ดำเนินการคัดแยกและเก็บกักขยะที่เกิดขึ้น ดังต่อไปนี้

1. คัดแยกขยะที่สามารถนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ได้หรือขยะรีไซเคิลออกจากขยะย่อยสลาย ขยะอันตรายและขยะทั่วไป
2. เก็บกักขยะที่ทำการคัดแยกแล้วในถุงหรือถังรองรับขยะแบบแยกประเภทที่หน่วยราชการ กำหนด
3. เก็บกักขยะที่ทำการคัดแยกแล้วในบริเวณที่มีอากาศถ่ายเทสะดวก มีแสงสว่างเพียงพอไม่เกิด ขวางทางเดิน อยู่ห่างจากสถานที่ประกอบอาหาร ที่รับประทานอาหาร และแหล่งน้ำดื่ม
4. ให้เก็บกักขยะอันตราย หรือภาชนะบรรจุสารที่ไม่ทราบแน่ชัด เป็นสัดส่วนแยกต่างหากจากขยะ อื่นๆ เพื่อป้องกันการแพร่กระจายของสารพิษ หรือการระเบิดเพื่อแยกทิ้งตามรูปแบบการเก็บรวบรวมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งมี 3 แบบหลักๆ ได้แก่
 - 1) การเก็บจากหน้าบ้านพร้อมอมขยะทั่วไปโดยการเก็บขมมีช่องแยกขยะอันตราย
 - 2) การเก็บจากหน้าบ้านตามวันที่กำหนดโดยมีรถเก็บขยะอันตรายโดยเฉพาะ
 - 3) การนำไปทิ้ง ในภาชนะหรือสถานที่รวบรวมขยะอันตรายของชุมชนที่จัดไว้เฉพาะ
5. ห้ามเก็บกักขยะอันตรายไว้รวมกัน โดยให้แยกเก็บเป็นประเภทๆ หากเป็นของเหลวให้ใส่ถังหรือภาชนะบรรจุที่มีมิดชิดและไม่รั่วไหล และห้ามเทของเหลวต่างชนิดปนกันเนื่องจากอาจเกิดการ ระเบิดหากเป็นของแข็ง หรือกึ่งของแข็งให้เก็บใส่ถังหรือภาชนะที่แข็งแรง
6. หลีกเลี่ยงการเก็บกักขยะที่ทำการคัดแยกแล้วและมีคุณสมบัติที่เหมาะสมแก่การเพาะพันธุ์ของ พาหะนำโรค หรือที่อาจเกิดการรั่วไหลของสารพิษไว้เป็นเวลานาน
7. หากมีการใช้น้ำทำความสะอาดวัสดุคัดแยกแล้วหรือวัสดุเหลือใช้ที่มีไขมัน หรือตะกอนน้ำมัน ปนเปื้อน จะต้องระบายน้ำเสียนั้นผ่านตะแกรงและบ่อดักไขมันก่อนระบายสู่ท่อน้ำสาธารณะ
8. ห้ามเผา หลอม สกัดหรือดำเนินกิจกรรมอื่นใด เพื่อการคัดแยก การสกัดโลหะมีค่าหรือการ ทาลายขยะในบริเวณที่พักอาศัย หรือพื้นที่ที่ไม่มีระบบป้องกันและควบคุมของเสียที่จะเกิดขึ้น

กิจกรรมการนำขยะกลับมาใช้ประโยชน์

ก่อนที่จะนำขยะกลับมาใช้ประโยชน์ต้องมีการคัดแยกประเภทขยะมูลฝอยภายในบ้าน เพื่อเป็นการสะดวกแก่ผู้เก็บขนและสามารถนำขยะบางชนิดไปขายเพื่อเพิ่มรายได้ให้กับตนเองและ ครอบครัว รวมทั้งง่ายต่อการนำไปกำจัดอีกด้วย โดยสามารถทำได้ดังนี้

ประเภท	แยกวิธีใด	นำไปใช้ประโยชน์
ขยะอินทรีย์ 	<ul style="list-style-type: none">- คัดแยกอาหาร กิ่งไม้ ใบไม้ ออกจากขยะอื่นๆ- จัดหาภาชนะที่มีฝาปิด เพื่อแยกเศษอาหาร ผัก ผลไม้	<ul style="list-style-type: none">- รวบรวมเศษอาหารไว้เลี้ยงสัตว์- นำเศษผัก ผลไม้และเศษอาหารไปทำขยะหมอมหรือน้ำหมักจุลินทรีย์ (EM)- เศษกิ่งไม้ ใบไม้ ผสมกับกากที่ได้จากการทำขยะหมอมกลายเป็นปุ๋ยหมักอินทรีย์
ขยะรีไซเคิล 	<ul style="list-style-type: none">- แยกขยะรีไซเคิลที่ขายได้ แต่ละประเภทให้เป็นระเบียบ เพื่อสะดวกในการหยิบใช้หรือจำหน่าย	<ul style="list-style-type: none">- รวบรวมมาเข้ากิจกรรมของชุมชน เช่น ธนาคารขยะแลกแต้ม ขยะแลกไข่ ธนาคารขยะ ผ้าป่ารีไซเคิล เป็นต้น- นำมาใช้ซ้ำโดยประยุกต์เป็นอุปกรณ์ในบ้าน เช่น ขวดน้ำพลาสติกมาตัดเพื่อปลูกต้นไม้ กระจ่ป้องกันอัดลมตัดฝาใช้เป็นแก้วน้ำ ขวดแก้วขวดพลาสติกมาใส่กาแฟ เครื่องปรุงต่างๆ หรือผงซักฟอกชนิดเติมได้ ฯลฯ
ขยะอันตราย (ขยะพิษ) 	<ul style="list-style-type: none">- แยกขยะอันตรายออกจากขยะอื่นๆ โดยในการคัดแยกต้องระวังไม่ให้ขยะอันตรายสัมผัสสารเคมีที่บรรจุอยู่ หรือสัมผัสร่างกายหรือเข้าตา	<ul style="list-style-type: none">- ขยะอันตรายบางประเภทสามารถนำกลับมาแปรรูปใช้ใหม่ได้ เช่น หลอดฟลูออเรสเซนต์แบบตรง แบตเตอรี่โทรศัพท์เคลื่อนที่ ถ่านชาร์ต เป็นต้น แต่ปัจจุบันยังไม่มีมูลค่าพอที่จะขายได้ แต่ท่านสามารถช่วยป้องกันปัญหามลพิษจากขยะได้ โดยรวบรวมนำไปกำจัดอย่างถูกวิธี

สำหรับขยะที่สามารถนำกลับมาแปรใช้ใหม่ได้หรือขยะรีไซเคิล มีวิธีการคัดแยกขยะเพื่อให้ ขายได้ราคาดีดังนี้

ประเภท	ประเภทที่ขายได้	วิธีเก็บ	ราคา (บาท)/กิโลกรัม
กระดาษ	-กระดาษหนังสือพิมพ์ -กระดาษสมุด -หนังสือ นิตยสาร -กระดาษกล่อง -กระดาษขาว-ดำ (A4) -แผ่นพับ	คัดแยกเป็นประเภทและมัดให้เรียบร้อย เวลาจำหน่ายจะได้ราคาที่ดีกว่า เนื่องจากกระดาษแต่ละประเภทมีราคาซื้อขายแตกต่างกัน	ขาว-ดำคอมพิวเตอร์ 8 บาท, ขาว-ดำ 7 บาท, เล่มรวม 3 บาท, หนังสือพิมพ์ 7 บาท
พลาสติก	-ภาชนะพลาสติกบรรจุยา สระผม ครีมอาบน้ำ - ถูพลาสติกเหนียว - ถังน้ำ กะละมัง - ขวดน้ำมันพืชหรือขวดน้ำดื่มชนิดใส -บรรจุภัณฑ์ที่มีเครื่องหมายรีไซเคิล - ขวดน้ำพลาสติกสีขาวขุ่น	ถอดฝาขวด ริน/เทของเหลวที่บรรจุภายในออก ทำความสะอาด จากนั้นทำให้แบนเพื่อประหยัดเนื้อที่ และเก็บรวบรวมแยกประเภทเป็นพลาสติกสีขาวขุ่น พลาสติกใส และพลาสติกอื่นๆ เนื่องจากพลาสติกแต่ละประเภทมีราคาแตกต่างกัน	ขวดน้ำใส 9 บาท, ขวดน้ำขุ่น 16 บาท, แผ่น CD 17 บาท, ขวดรวมสี 8 บาท, เชือกฟาง 2 บาท
แก้ว	- ขวดหรือภาชนะแก้วสำหรับบรรจุอาหาร เครื่องดื่มทุกชนิด ทั้งแบบใส เขียว และน้ำตาล	ถอดฝา ริน/เทของเหลวที่บรรจุภายในออกทำความสะอาดและเก็บรวบรวม	เศษแก้วขาว 0.75 บาท เศษแก้วเขียว 0.25 บาท เศษแก้วน้ำตาล 0.50 บาท
โลหะ/อโลหะ	- วัสดุหรือเศษเหล็กทุกชนิด - กระจังบรรจุที่ไม่เป็นสนิม - บรรจุภัณฑ์เครื่องดื่มที่เป็นอลูมิเนียม - ทองแดง ทองเหลือง ตะกั่ว	- ริน/เท ของเหลวที่อยู่ข้างในออกทำความสะอาด ทับให้แบน - ทองแดง ทองเหลือง ตะกั่วแยกประเภทไว้	กระจัง 3 บาท สังกะสี 3 บาท เหล็กรวม 8 บาท

หมายเหตุ : ราคาวัสดุรีไซเคิล เป็นราคาตามตลาด

1.3 การรีไซเคิล (Recycle) เป็นการนำวัสดุที่สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ได้ เช่น กระดาษ แก้ว พลาสติก เหล็ก อะลูมิเนียม มาแปรรูปโดยกรรมวิธีต่างๆ นอกจากจะเป็นการลดปริมาณขยะมูลฝอยแล้ว ยังเป็นการลดการใช้พลังงานและลดมลพิษที่เกิดกับสิ่งแวดล้อม ซึ่งเราสามารถทำได้โดย

- 1) คัดแยกขยะรีไซเคิล แต่ละประเภท ได้แก่ แก้ว กระดาษ พลาสติก โลหะ/อโลหะ
- 2) นำไปขาย/บริจาค/ นำเข้าธนาคารขยะ/กิจกรรมขยะแลกไข่
- 3) ขยะเหล่านี้ก็จะเข้าสู่กระบวนการรีไซเคิล

2. ระดับชุมชน

2.1 จัดทำโครงการหรือประสานให้มีการดำเนินโครงการที่เน้นการลดและใช้ประโยชน์ขยะชุมชน ณ แหล่งกำเนิด ซึ่งจะลดภาระการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยโครงการ ดังกล่าว ได้แก่ การจัดตั้งธนาคารขยะหรือวัสดุเหลือใช้การหมักทำปุ๋ย การหมักปุ๋ยน้ำชีวภาพ ตลาดนัดขยะ รีไซเคิล ขยะแลกไข่ ผ้าป่ารีไซเคิล สหกรณ์สินค้ารีไซเคิล การบริจาคสิ่งของที่ไม่ใช้แล้ว เป็นต้น

2.2 ให้รางวัลตอบแทนใบประกาศเกียรติคุณ หรือการส่งเสริมการขายแก่ร้านค้า หรือประกอบการที่สามารถลดบรรจุภัณฑ์ฟุ่มเฟือย เช่น ร้านค้าที่มีการกักเก็บหรือจำหน่ายสินค้าที่มีบรรจุภัณฑ์ ห่อหุ้มน้อย หรือมีการรวบรวมบรรจุภัณฑ์ที่ใช้แล้วเพื่อใช้ประโยชน์ใหม่

2.3 ส่งเสริมให้ผู้จัดจำหน่ายสินค้าอุปโภคบริโภค เช่น ห้างสรรพสินค้าหรือร้านค้าปลีก-ส่ง อำนวยความสะดวกให้กับผู้บริโภคในการคัดแยกและส่งคืนบรรจุภัณฑ์ที่ใช้ห่อหุ้มสินค้า โดยจัดให้มีภาชนะรองรับที่เหมาะสม จุดขายและเปิดโอกาสให้ผู้บริโภคแยกบรรจุภัณฑ์ออกจากสินค้า ณ จุดขาย หรือใกล้จุดขายโดยไม่เรียกเก็บค่าใช้จ่าย

ตัวอย่างกิจกรรมการคัดแยกและใช้ประโยชน์ขยะมูลฝอย

1. ระดับครัวเรือน

1.1 สิ่งประดิษฐ์จากวัสดุเหลือใช้

1.2 การทำน้ำหมักจุลินทรีย์ การทำน้ำหมักจุลินทรีย์ คือ สารละลายที่ได้จากการย่อยสลายเศษวัสดุที่เหลือใช้จากส่วนต่างๆ ของพืชหรือสัตว์ โดยผ่านกระบวนการหมักในสภาพที่ไม่มีออกซิเจน มี จุลินทรีย์ทำหน้าที่ย่อยสลายเศษซากพืชและซากสัตว์เหล่านั้นให้กลายเป็นสารละลายรวมถึงการใช้เอนไซม์ที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ หรือมีการเติมเอนไซม์หรือการเร่งการย่อยสลาย ทำให้เกิดกระบวนการย่อยสลายได้อย่างรวดเร็วยิ่งขึ้น ประเภทของน้ำหมักจุลินทรีย์ น้ำหมักจุลินทรีย์สามารถแบ่งออกตามประเภทของวัตถุดิบที่นำมาใช้ในการผลิต แบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ น้ำหมักจุลินทรีย์ที่ผลิตจากพืชหรือขยะเปียก และน้ำหมักจุลินทรีย์ที่ผลิตจากสัตว์

1. น้ำหมักจุลินทรีย์ที่ผลิตจากพืชหรือขยะเปียก

1.1 เศษอาหาร

ส่วนผสม

- เศษอาหาร 1/2 ถัง
- กากน้ำตาล 1 ลิตร
- น้ำหมักจุลินทรีย์ 1 ลิตร
- น้ำสะอาด 1/2 ถัง

อุปกรณ์ - ถังพลาสติกมีฝาปิด ขนาด 20 -40 ลิตร

- ถุงปุ๋ย

วิธีทำ

1. เติมน้ำสะอาดลงในถังพลาสติกประมาณครึ่งถัง จากนั้นเติมหากากน้ำตาลและหัวเชื้อจุลินทรีย์ผสมให้เข้ากัน

2. นำเศษอาหารใส่ถุงปุ๋ยผูกปากถุงนำไปแช่ กดให้จมหมักไว้ 7 วัน เก็บในที่ร่ม

ประโยชน์ ผสมน้ำ 1 : 500 ใช้ฉีดพ่น หรือรดต้นพืชช่วยเร่งการเจริญเติบโต และใช้เป็นหัวเชื้อจุลินทรีย์

1.2 เศษผัก

ส่วนผสม

- เศษผัก 1/2 ถัง
- กากน้ำตาล 1 ลิตร
- น้ำหมักจุลินทรีย์ 1 ลิตร
- น้ำสะอาด 1/2 ถัง

อุปกรณ์

- ถังพลาสติกมีฝาปิด ขนาด 20 -40 ลิตร
- ถุงปุ๋ย

วิธีทำ

1. เติมน้ำสะอาดลงในถังพลาสติกประมาณครึ่งถังจากนั้นเติม กากน้ำตาลและหัวเชื้อจุลินทรีย์ผสมให้เข้ากัน

2. นำเศษผักใส่ถุงปุ๋ยผูกปากถุงนำไปแช่กดให้จุ่มหมักไว้ 7 วัน เก็บในที่ร่ม

ประโยชน์

ผสมน้ำ 1:500 ใช้ฉีดพ่น หรือรดต้นพืชช่วยเร่งการเจริญเติบโต และใช้เป็นหัวเชื้อจุลินทรีย์

1.3 เศษผลไม้รสเปรี้ยว

ส่วนผสม

- เปลือกส้ม มะนาว สับปะรด 1/2 ถัง
- กากน้ำตาล 1 ลิตร
- น้ำหมักจุลินทรีย์ 1 ลิตร
- น้ำสะอาด 1/2 ถัง

อุปกรณ์

- ถังพลาสติกมีฝาปิด ขนาด 20 -40 ลิตร
- ถุงปุ๋ย

วิธีทำ

1. เติมน้ำสะอาดลงในถังพลาสติกประมาณครึ่งถังจากนั้นเติม กากน้ำตาลและ หัวเชื้อจุลินทรีย์ผสมให้เข้ากัน

2. นำเศษผลไม้รสเปรี้ยวใส่ถุงปุ๋ยผูกปากถุงนำไปแช่กดให้จุ่มหมักไว้ 7 วัน เก็บในที่ร่ม

ประโยชน์

ใช้รดห้องน้ำโดยไม่ต้องผสมน้ำแทนน้ำยาล้างห้องน้ำที่เป็นสารเคมี ใช้เทลงในท่อระบายน้ำจะช่วยลดกลิ่นเหม็นของน้ำเสีย และใช้เทลงในโถส้วมเพื่อช่วยในการย่อยสลายทำให้ส้วมไม่เต็ม

1.4 เศษผลไม้สีแดง สีเหลือง

- ส่วนผสม
- มะละกอ แต่งโม้ กระเจี๊ยบ ฝักทอง ขนุน 1/2 ถัง
 - กากน้ำตาล 1 ลิตร
 - น้ำหมักจุลินทรีย์ 1 ลิตร
 - น้ำสะอาด 1/2 ถัง

- อุปกรณ์
- ถังพลาสติกมีฝาปิด ขนาด 20 -40 ลิตร
 - ถุงปุ๋ย

วิธีทำ

1. เติมน้ำสะอาดลงในถังพลาสติกประมาณครึ่งถังจากนั้นเติม กากน้ำตาลและหัวเชื้อจุลินทรีย์ผสมให้เข้ากัน

2. นำเศษผลไม้ใส่ถุงปุ๋ยผูกปากถุงนำไปแช่กดให้จมหมักไว้ 7 วัน เก็บในที่ร่ม

ประโยชน์ ผสมน้ำ 1:500 ใช้ฉีดพ่นพืชดอกช่วยเร่งสีของดอกไม้ให้มีสีสันสวยงาม

1.5 พืช สมุนไพร

- ส่วนผสม
- สะเดา ชিং ข่า ตะไคร้หอม ใบมะกรูด 1/2 ถัง
 - กากน้ำตาล 1 ลิตร
 - น้ำหมักจุลินทรีย์ 1 ลิตร
 - น้ำสะอาด 1/2 ถัง

- อุปกรณ์
- ถังพลาสติกมีฝาปิด ขนาด 20 -40 ลิตร
 - ถุงปุ๋ย

วิธีทำ

1. เติมน้ำสะอาดลงในถังพลาสติกประมาณครึ่งถังจากนั้นเติม กากน้ำตาลและหัวเชื้อจุลินทรีย์ผสมให้เข้ากัน

2. นำเศษพืชสมุนไพรใส่ถุงปุ๋ยผูกปากถุงนำไปแช่กดให้จมหมักไว้ 7 วัน เก็บในที่ร่ม

ประโยชน์ ผสมน้ำ 1:500 ใช้ฉีดพ่นพืชจะช่วยป้องกันและลดการทาลายพืชผลจากแมลงศัตรูพืช

ข้อควรระวัง

1. ห้ามนำน้ำหมักจุลินทรีย์ไปเก็บในที่กลางแจ้ง หรือมีแดดส่องถึงเป็นสาเหตุเนื่องจากจะทำให้จุลินทรีย์ที่มีอยู่ในน้ำหมักจุลินทรีย์ตายและส่งผลให้การหมักไม่เป็นไปโดยสมบูรณ์

2. ถ้าหมักครบ 7 วัน แล้วเปิดดูน้ำหมักจุลินทรีย์แล้วจะพบว่ามีฝ้าสีขาวเกิดขึ้นบนผิวน้ำ ซึ่งแสดงว่าน้ำหมักนั้นใช้ได้แล้ว แต่ถ้าเปิดดูแล้วเกิดฝ้าสีดำและมีกลิ่นเหม็นแสดงว่าหมักผิดวิธี ให้แก้ไขโดยเติม กากน้ำตาลอีก 1 ลิตร หมักอีก 7 วัน ก็จะนำมาใช้ได้

3. การใช้ น้ำหมักจุลินทรีย์กับพืชนั้น จะต้องมีการเจือจางกับน้ำก่อนนำไปใช้ เนื่องจากถ้าใช้น้ำหมักจุลินทรีย์ที่เข้มข้นเกินไปจะทำให้พืชเจริญเติบโตช้าและใบเหลือง แต่ถ้าใช้ในอัตราที่พอเหมาะพืช จะเจริญเติบโตและใบเขียวเป็นมัน

2. น้ำหมักจุลินทรีย์ที่ผลิตจากสัตว์

2.1 ปลา

ส่วนผสม

- เศษปลาที่ทิ้งแล้ว 3 กิโลกรัม
- กากน้ำตาล 1 ลิตร
- น้ำหมักจุลินทรีย์ 1 ลิตร
- น้ำสะอาด 1/2 ถัง

อุปกรณ์

- ถังพลาสติกมีฝาปิด
- ไม้สำหรับคน

วิธีทำ

1. เติมส่วนผสมทั้งหมดใส่ลงในถังพลาสติกแล้วทำการปิดฝา ขณะหมักควรเก็บไว้ในที่ร่ม
2. หมักทิ้งไว้ 1 – 2 เดือนและต้องคอยเปิดถังคนน้ำหมักจุลินทรีย์อย่างสม่ำเสมอเพื่อช่วยให้ย่อยสลายได้เร็วยิ่งขึ้น

ประโยชน์

ผสมน้ำ 1: 500 ใช้ฉีดพ่น หรือรดต้นพืชช่วยเร่งการเจริญเติบโต และช่วยปรับปรุง

คุณภาพดิน

2.2 หอยเชอร์รี่

ส่วนผสม

- หอยเชอร์รี่ 1/2 ถัง
- กากน้ำตาล 1 ลิตร
- น้ำหมักจุลินทรีย์ 1 ลิตร
- น้ำสะอาด 1/2 ถัง

อุปกรณ์

- ถังพลาสติกมีฝาปิด
- ไม้สำหรับคน

วิธีทำ

1. ทูบหอยเชอร์รี่ให้เปลือกแตกแล้วคลุกเคล้ากับกากน้ำตาลและน้ำหมักจุลินทรีย์ให้ทั่ว
2. ใส่ลงในถังพลาสติกเติมน้ำสะอาด ปิดฝาเก็บไว้ในที่ร่ม หมักทิ้งไว้ 90 วัน จึงนำมาใช้ได้

ประโยชน์

ผสมน้ำ 1:500 ใช้ฉีดพ่น หรือรดต้นพืชช่วยเร่งการเจริญเติบโต และช่วยปรับปรุง

คุณภาพดิน

ข้อควรระวัง

1. หากเติมกากน้ำตาลน้อยเกินไปจะทำให้ในขณะหมักเกิดกลิ่นเหม็น ให้แก้ไขโดยเติมกากน้ำตาลลงไป จะทำให้กลิ่นเหม็นหายไป
2. ระวังการให้น้ำหมักจุลินทรีย์ห้ามใช้ในปริมาณที่เข้มข้นและใช้ติดต่อกันหลายวัน ควรใช้สัปดาห์ละ 2 ครั้ง และควรผสมน้ำอย่างน้อย 1 : 200 ถึง 1 : 500

3. การหมักปุ๋ยอินทรีย์

ในปัจจุบันขยะประเภทผัก ผลไม้เศษใบไม้และเศษอาหาร ซึ่งเป็นขยะที่สามารถย่อย สลายได้ในวันจะเพิ่มปริมาณมากขึ้น นอกจากนี้นี้ยังก่อให้เกิดปัญหาที่ยุ่งยากในการกำจัด ดังนั้น การทำปุ๋ยหมักจึงเป็นแนวทางหนึ่งที่สามารถลดปริมาณขยะและปัญหาทางด้านสิ่งแวดล้อม รวมทั้งสามารถลดการใช้ปุ๋ยเคมีของเกษตรกร เป็นการส่งเสริมการทำเกษตรแบบธรรมชาติ

วัตถุประสงค์

- 1) ลดปริมาณขยะอินทรีย์ที่จะต้องนำไปกำจัดอันเป็นการลดค่าใช้จ่ายในเรื่องการกำจัด
- 2) เพิ่มรายได้ให้แก่หน่วยงานที่รับผิดชอบ
- 3) นำปุ๋ยหมักที่ได้ไปใช้ประโยชน์ได้โดยตรง

อุปกรณ์

- 1) ถังหมัก
- 2) จอบ/คราด

ขั้นตอนการดำเนินงาน

- 1) นำเศษอาหาร 1 ส่วน โดยปริมาณ เกือบลงพื้น เพื่อเตรียมการผสม
- 2) นำเศษใบไม้แห้งที่สับแล้ว 1 ส่วน โดยปริมาณ เกือบลงบนเศษอาหาร เช่น เมื่อดวง วัสดุหมัก (เศษอาหาร มูลสัตว์หรือเศษผัก ผลไม้ 1 กระป๋อง ก็ต้องตวงเศษใบไม้แห้ง 1 กระป๋อง เช่นกัน (กระป๋องที่ใช้ตวงมูลฝอยทั้ง 2 ชนิดควรมีขนาดเท่ากัน)
- 3) ใช้จอบหรือคราดคลุกเคล้าวัสดุหมักทั้งหมดให้เข้ากัน
- 4) เมื่อเศษอาหารกับใบไม้แห้งผสมเข้ากันดีแล้ว จึงนำภาชนะมาตักโกยวัสดุหมักลงในถัง หมัก และทำการปิดฝาหมักให้เรียบร้อย
- 5) การเติมขยะควรทำการเติมทุกวัน เนื่องจากวัสดุหมักมีการยุบตัวลง ซึ่งมีอัตราการเติม ขยะเศษอาหาร 2 -2.5 กก./วัน หรือ 4 -5 ลิตร/วัน
- 6) ความชื้นที่เหมาะสมสำหรับกองปุ๋ยหมักประมาณร้อยละ 60 ความถี่ในการทดสอบ ผู้ใช้สามารถทดสอบความชื้นเบื้องต้นอย่างง่าย ๆ คือ ใช้มือกำวัสดุหมักแล้วบีบแรง ๆ จะมีน้ำไหล ออกมา

การแก้ไขปัญหที่อาจเกิดการหมักปุ๋ย

ปัญหา

- กลิ่นเหม็น

- ภายในถังหมักไม่มี ความร้อน

- กระบวนการหมักใช้เวลานานเกินกว่าปกติ

- ถังหมักเปื่อยเกินไป

สาเหตุ

- ความชื้นมากเกินไป
- การถ่ายเทอากาศน้อย
- มีขยะสีเขียวมากทำให้มีปริมาณไนโตรเจนมากเกินไป

- ปริมาณขย่น้อยเกินไปทำให้ขาดไนโตรเจน และความชื้น
- ขนาดของขย่นมีชิ้น ใหญ่เกินไป

- ความชื้นมากเกินไป
- การระบายอากาศไม่เพียงพอ

วิธีแก้ไข

- ผสมขยะจำพวกใบไม้แห้ง ดินหญ้าแห้ง เพื่อดูดซับความชื้น และทำให้อากาศถ่ายเทสะดวกยิ่งขึ้น

- เติมขยะที่มีคาร์บอน เช่น ใบไม้ และกิ่งไม้แห้ง

- เติมขยะให้มีปริมาณ มากขึ้นให้พอเหมาะกับ ถังหมัก

- ตัดหรือสับขย่นให้มีขนาด เล็กลงเหลือประมาณ 1-2 นิ้ว

- ย้ายถังหมักไปอยู่ในบริเวณ ที่อากาศถ่ายเทได้สะดวก เติมใบไม้แห้งและพลิกขย่น เพื่อให้ ความชื้นลดลง

การใช้ประโยชน์ของปุ๋ยหมัก

- 1) ใช้ปุ๋ยหมักกับการปลูกพืช ผัก และไม้ดอกในแปลงปลูก
- 2) เตรียมแปลงตามความต้องการ และโรยปุ๋ยหมักให้ทั่วแปลง หนาประมาณ 2 - 4 เซนติเมตร ใช้จอบสับคลุกเคล้าดินให้ลึกประมาณ 20 เซนติเมตร และรดน้ำให้ทั่วแปลง หมักดินไว้ ประมาณ 1 สัปดาห์หลังจากนั้นจึงนำพืชมาปลูกได้
- 3) ใช้ปุ๋ยหมักกับการปลูกพืชในกระถาง
- 4) ผสมปุ๋ยหมักกับดินร่วนในอัตราส่วน 1:5 โดยปริมาณ รดน้ำให้ชุ่มและทิ้งไว้ประมาณ 1 สัปดาห์แล้วจึงนำไปใส่ภาชนะหรือกระถางเพื่อปลูกพืชต่อไป
- 5) ใช้ปุ๋ยหมักกับพืชไร่และไม้ผล

